

Æresdoktor

ILL: YAY MICRO.

Den svenske forfatteren, dramatikerne og komikeren Jonas Gardell er utnevnt til æresdoktor i medisin ved Linköpings universitet. Hederstittelen gis på bakgrunn av Gardells beskrivelser av samfunnets og helsevesenets behandling av hiv- og aids sykke i Sverige på 1980-tallet i hans roman og TV-serie 'Torke aldrig tårar utan handskar'. I begrunnelsen beskrives perioden som en av de mørkeste kapitlene i moderne svensk medisinsk historie.

Problematisk registerforskning

ILL: YAY MICRO.

Et nytt EU-forslag kan hindre svensk registerforskning, skriver 16 professorer i en artikkel i Svenska Dagbladet. Forslaget skal verne om den enkeltes integritet mener EU, og viser til General Data Protection Regulation. Men dette kan føre til en klar begrensning for de forskerne som ønsker å jobbe med nasjonale registre, mener artikkelforfatterne.

Flere områder er omtalt i artikkelen som problematiske blant annet kravet om at dataene ikke kan bukes til annet enn det som var beskrevet ved innhenting. Det virker også uklart hvordan forskere kan bruke personopplysninger.

– Forslaget fra EU kan føre til at registerforskning blir gjort vanskelig i hele EU. Kravene er ikke mulige å innfri; det er heller ikke noe etisk grunnlag innenfor medisinsk forskning å gå frem slik det blir foreslått, sier professorene.

Innstegsstillinger

Universitetene i Oslo og Bergen ønsker en ny ansettelsesform for forskere, skriver bladet Forskerforum. Innstegsstillingen er ment som en rekrutteringsstilling etter doktorgraden, lik «tenure track» ved amerikanske universiteter. Slik skal talentfulle unge forskere få et tydeligere karriereløp og færre midlertidige stillinger.

– Universitetet i Oslo har forsøkt å innføre stillingen før, men har stannet mot lover og regler, opplyser rektor Ole Petter Ottersen til Uniforum. Nå forsøker de igjen og får støtte fra rektor Sigmund Grønmo ved Universitetet i Bergen.

God utvikling

En NIFU-rapport viser at ordningen med regionale forskningsfond fra 2010 fortsatt fungerer godt. Prosjektene holder god kvalitet, og ordningen har stor betydning når det gjelder å mobilisere nye aktører til å organisere forskning i næringsliv, forskningsmiljø og offentlig sektor, opplyser NIFU. For noen av miljøene som allerede driver forskning har finansieringen gjort at de har begynt å forske på for dem nye områder. Så langt er det bevilget 450 millioner kroner innenfor regionenes prioriterte satsingsområder.

Frukt gir gode vaner

ILL: YAY MICRO.

Gratis skolefrukt gir sunnere spisevaner, skriver bladet Tannstikka. Barn på skoler med gratis frukt spiser mindre søtsaker enn barn på andre skoler. Det viser en studie av spisevanene til nesten 3 000 elever ved 27 norske barne- og ungdomsskoler. Og forskerne er overrasket over hvor stor nedgangen i inntak av usunne matvarer er.

– I gjennomsnitt snakker vi om en nedgang på en tredel fra 2001 til 2008, sier professor Elling Bere ved Universitetet i Agder.

– Sett fra et ernæringsmessig synspunkt er dette veldig bra. Vi vet at folks spisevaner legges tidlig i livet. Vi vet også at mat og helse er tett knyttet sammen. Og vi vet at mat og livsstilssykdommer og forventet levealder henger sammen, sier han.

Da undersøkelsen startet i 2001 hadde ingen av skolene innført skolefruktordninger. I 2008 hadde 15 skoler fruktordning, fem av dem gratis. I 2001 inntok skolebarna brus, sukkertøy og potetgull nesten hver dag. Syv år senere er inntaket halvert for barna på skolene med gratis frukt.

– Når frukt er tilgjengelig for elevene tilfredsstilles i større grad energibehovet. Frukt inneholder mye fiber og vann som er mettende, slik at sulten etter snacks reduseres, sier Bere, og fortsetter:

– Den generelle nedgangen vi ser i usunn snacks, også i skolene som ikke får gratis skolefrukt, skyldes nok det store fokuset som har vært i samfunnet på helseeffektene av for høyt sukkerinntak, legger professoren til.